

PAŽYMA

DĖL ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 1, 2, 8, 9, 10, 10-1, 12, 15, 20, 22, 24, 30, 32, 34, 35, 36, 37 STRAIPSNIŲ, AŠTUNTOJO IR VIENUOLIKTOJO SKIRSNŲ PAVADINIMO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8-2, 10-2, 29-1 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-22-2014) (22-15272)

2022-11-22 Nr. NV-3334

Vilnius

Projekto teikėjas – Energetikos ministerija.

Projekto tikslas – sukurti iš esmės patobulintą šilumos ūkio sektoriaus reglamentavimą, atsižvelgiant į pastaraisiais metais šiame sektoriuje įvykusius pokyčius, ar išryškėjusias problemas.

Dabartinė situacija:

Atlikus sisteminę šilumos ūkį reglamentuojančių teisės aktų peržiūrą ir įvertinus sektoriaus esmines, jau keletą metų besitęsiančias problemas, parengtas didelės apimties Šilumos ūkio įstatymo pakeitimų paketas, apimantis pakeitimus šiose šilumos ūkio srityse:

- vietos savivaldos įtaka planuojant šilumos ūkio plėtrą ir investicijas;
- šilumos tiekėjų rengiami dešimties metų šilumos ūkio plėtros investiciniai planai;
- šilumos tiekimo sistemų dekarbonizacijos skatinimas;
- atliekinės šilumos supirkimo klausimai;
- nepriklausomų šilumos gamintojų veiklos teisinis reglamentavimas;
- pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklos kriterijai ir atsakomybė;
- šilumos kainodaros principai.

Siūlomais įstatymo pakeitimais siekiama: užtikrinti šilumos ūkio sektoriaus tvarią plėtrą, skatinant šilumos tiekimo sistemų dekarbonizaciją, jų efektyvumo didinimą, pagrįstą investicijų planavimą, taip pat siekiama įgyvendinti Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plane nustatytas tikslą – mažinti nacionalinio reguliuotojo tikrinamų ir vienasmeniškai nustatomų šilumos kainų kiekį. Taip pat teikiamais pakeitimais sprendžiamos įsisenėjusios pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojų veiklos reglamentavimo problemos: įtvirtinus papildomas nuostatas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojų veiklos kokybei gerinti, nustatant atsakomybės, kontrolės, įpareigojimų vykdymo, poveikio priemonių taikymo, sankcijų už veiklos pažeidimus skyrimą, tikimasi efektyvesnės veiklos ir kylančių ginčų mažėjimo.

Atliekami įstatymo pakeitimai be kita ko įgyvendina ir Valstybės kontrolės rekomendacijas, teiktas 2017-03-10 valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-30-2-5 „Šilumos ūkio nuoma savivaldybėse“.

Projekto esmė

Nustatyti:

- ✓ galimybę vietos savivaldai ilgesniam laikotarpiui pagal nurodytus principus planuoti šilumos ūkio tvarią plėtrą, rengiant 10 metų šilumos ūkio specialųjį planą;
- ✓ reikalavimus šilumos tiekėjo rengiamam dešimties metų šilumos ūkio plėtros investiciniam planui;
- ✓ atliekinės šilumos supirkimo tvarką, sudarant lankstesnes sąlygas atliekinės šilumos panaudojimui, skatinant šilumos tiekimo sistemos dekarbonizaciją;
- ✓ nepriklausomiems šilumos gamintojams privalomą šilumos gamybos kainodaros taikymą, taip pat apibrėžti naują dalyvavimo šilumos aukcionuose tvarką;
- ✓ pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklos kriterijus, atsakomybės, kontrolės, įpareigojimų vykdymo, poveikio priemonių taikymo, sankcijų už veiklos pažeidimus skyrimą;

Įtvirtinti:

- ✓ naujus šilumos kainodaros principus, skatinančius investicijas į inovacijas ir šilumos tiekimo sistemų modernizavimą, šilumos tiekimo įmonių paslaugų plėtrą, bei sudarančius nediskriminacinę aplinką visiems tiekiamos šilumos rinkos dalyviams;
- ✓ galimybę šilumos ūkio valdymą perduoti koncesijos sutarties pagrindu.

Derinimas –

Įstatymo projektas teiktas derinti visoms suinteresuotoms institucijoms. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. Pagrindiniai pastabas teikę subjektai – šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai, kurių veiklos ir kainodaros principus bandoma keisti įstatymu. Kita didžiausia pastabų grupė yra dėl pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo reglamentavimo.

Pažymėtina, kad lydraštyje nėra pateikiama informacija apie tai, ar vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamentu, buvo suorganizuoti tarpinstituciniai pasitarimai pateiktoms pastaboms suderinti, jei jų organizuota nebuvo, siūlytina tokius pasitarimus surengti su pastabas teikusiais subjektais iki teisės akto svarstymo Vyriausybėje.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina įstatymo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė